

Heslo na rok 2008

***„Duch Hospodinův jest nade mnou; proto mne pomazal, abych přinesl chudým radostnou zvěst; poslal mne, abych vyhlásil zajatcům propuštění a slepým vrácení zraku, abych propustil zdeptané na svobodu, abych vyhlásil léto milosti Hospodinovy.“
(Lk 4,18-19)***

**Vychovávejme srdcem Dona Boska
k všestrannému rozvoji života mladých,
zvláště těch nechudších a nejvíce znevýhodněných,
zasazováním se o jejich práva.**

Vysvětlení

Toto Heslo harmonicky navazuje na hesla dvou předešlých let. Život je veliký dar Boha, „milovníka života“, který svěřil světu jeho semeno, abychom s Ním spolupracovali na jeho růstu, aby přinášel hojné ovoce.

Toto semeno musí „padnout do dobré půdy“ v níž může vyklíčit a přinést plody; půdou je rodina, kolébka života a první místo humanizace. Rodina přijímá s radostí a vděčností dar života a zajišťuje mu přirozené prostředí vhodné pro jeho růst a rozvoj. Ale stejně jako pro semeno nestačí jen dobrá půda; je třeba také trpělivého a namáhavého úsilí zemědělce, který je zalévá, pečuje o ně a pomáhá mu růst. Tímto zemědělcem života je vychovatel.

Jsem povoláni právě k tomuto poslání. Úryvek z Lukášova evangelia, který jsem vybral k představení Hesla, definuje naše poslání vychovatelů ve stylu Dona Boska. Ne náhodou jsou tyto verše v salesiánských Stanovách uvedeny jako inspirace pro kapitolu „naše výchovně-pastorační služba

Ježíš na začátku svého veřejného života poznává při četbě v Nazaretské synagoze v tomto textu z proroka Izaiáše svoje mesiášské poslání a před svými rodáky prohlašuje: „Dnes se naplnilo toto písmo, které jste slyšeli na vlastní uši“ (Lk 4,21).

Toto Ježíšovo „dnes“ pokračuje v našem výchovném poslání: Byli jsme zasvěceni pomazáním Ducha svatého ve křtu a byli jsme posláni k mladým, abychom jim zvěstovali novost života, který nám Kristus nabízí, abychom ho nabízeli a rozvíjeli výchovou, která osvobozuje mladé a chudé od útisku, který jim brání v hledání pravdy, v otevření se naději, v radostném a smysluplném životě, v budování své vlastní svobody.

P. Duvallet, který dvacet let spolupracoval s Abbé Pierre v apoštolátu převýchovy mladých, se na nás obrací s důležitou výzvou: „Máte díla, ústavy, oratoře pro mládež, ale ve skutečnosti máte jen jediný poklad: pedagogiku Dona Boska. Ve světě, v němž jsou mladí lidé zrazení, vyprahlí, zdrcení a považováni za nástroje, vám Pán svěřuje pedagogiku, v níž vládne respekt vůči mladému člověku, vůči jeho velikosti i křehkosti, vůči jeho důstojnosti Božího dítěte.

Uchovejte ji, obnovujte ji, omlazujte ji, obohacujte ji všemi moderními objevy, přizpůsobujte ji těmto tvorům dvacátého století, jejich dramatům, které Don Bosco nemohl znát. Ale pro lásku Boží, uchovejte ji! Změňte všechno, jestli je to nutné ztraťte i domy, ale zachovejte tento poklad. Budujte v tisících srdcích ten způsob lásky a touhy po spáse mladých, který vám odkázal Don Bosco¹.

S vědomím velikosti našeho poslání a daru, který jsme obdrželi v pedagogice Dona Boska, chceme v dnešní době s nasazením usilovat o realizaci slov Proroka.

Konkrétně se chce Heslo zaměřit na:

- téma salesiánské pedagogiky a preventivního systému; zvláště myslím na to, aby odpovídalo potřebám jejího prohlubování a formace, abychom nerozmělnili její bohatství;
- její významný přínos, který můžeme nabídnout k řešení velikých výzev rodinného života; tímto způsobem zajistíme spojitost a návaznost na dvě předešlá témata (rodina a život);
- výchova a zasazování se o lidská práva, zvláště o práva nezletilých, jako důležitá cesta k pozitivnímu zapojení našeho výchovného úsilí do všech kultur.

Hlavní obsah Hesla

Jsou v podstatě tři témata, k jejichž prohloubení nás vyzývá Heslo:

- 1. Vychovatel se srdcem Dona Boska**, to znamená, žít preventivní systém, který je láskou, která se činí milovanou (srov. Stanovy 20), s **obnovenou přítomností mezi mladými**. charakterizovanou citovou a účinnou blízkostí, účastí, doprovázením, animací, svědectvím, nabídkou povolání ve stylu salesiánské asistence. Obnovená volba pro mladé, zvláště nejchudší a nejohroženější, hledáním těžkých situací viditelných i skrytých, sázka na pozitivní zdroje v každém mladém člověku, jakkoli poznamenaném životem, tím že nasadíme celý svůj život pro jejich výchovu.
- 2. Péče o všestranný (integrální) rozvoj mladých** tím že, **se znovu rozhodneme pro výchovu** která předchází zlu důvěrou v dobro, které existuje v srdci každého mladého, která ho vytrvale a trpělivě rozvíjí, která obnovuje osobní identitu každého člověka, která formuje solidární osobnosti, iniciativní a zodpovědné občany, osoby otevřené hodnotám života a víry, schopné žít smysluplně, radostně, zodpovědně a kompetentně. Výchovu, která se stane opravdovou duchovní zkušeností, která čerpá z „lásky Boha, jež svou prozřetelností každého člověka předchází, svou přítomností provází a zachraňuje tím, že dává život.“ (Stanovy 20)
- 3. Zasazování se o lidská práva, zvláště práva nezletilých**, jako salesiánská cesta k **šíření kultury života a ke změně struktur**. Preventivní systém má veliký sociální dopad: chce spolupracovat s mnoha dalšími institucemi na proměně společnosti, tím že pracuje na změně měřítek a představ o životě, na hájení

¹ AA.VV. „Il Sistema educativo di Don Bosco tra pedagogia antica e nuova“, Atti del Convegno Europeo Salesiano sul sistema educativo di Don Bosco, LDC Torino 1974, p. 314

kultury „toho druhého“, na podporování střídmého života, na trvalém postoji nezištného dělení se a na úsilí o spravedlnost a důstojnost každé lidské osoby. Výchova k lidským právům, zvláště právům mladistvých, je privilegovanou cestou prevence v nejrůznějších kulturách, cestou integrálního lidského rozvoje, budování lepšího, spravedlivějšího a zdravějšího světa. Vyjadřovací styl lidských práv nám umožní i dialog a zařazení naší pedagogiky do rozličných kultur našeho světa.

Musíme dělat následující:

- **Obnovené rozhodnutí se pro komunitní sdílení v konkrétních místech našeho působení.** Komunitní rozměr salesiánské pedagogické zkušenosti vyžaduje tvorbu komunit sjednocených okolo výchovných ideálů Dona Boska, vyžaduje schopnost zapojit všechny zodpovědné z různých institucí a výchovných programů, schopnost formovat v nich kritický pohled na příčiny vyloučení mladých na okraj a jejich zneužívání. Komunitní rozměr vyžaduje silnou motivaci, která podporuje každodenní úsilí a vyžaduje aktivní a alternativní postoj. Toto všechno si žádá obnovené úsilí o formaci vychovatelů.
- **Obnovený pastorační záměr.** Ať už se salesiánské působení odehrává v jakékoli situaci, vždy projevuje starost o spásu osoby: poznání Boha a synovské společenství s Ním, cestou přijetí Krista, svátostně zprostředkovaného Církví. Tím že si salesiáni zvolili mladé a nejchudší mladé, přijímají jako výchozí bod situaci, v nichž se mladí nacházejí a jejich schopnost dát se na cestu k víře. V každé iniciativě pro záchranu, výchovu a rozvoj osobnosti se hlásá a uskutečňuje spása, která bude později hlásána otevřeně, v souladu s tím, jak toho budou postupně dotyční schopni. Každý má právo na Krista. Při jeho hlásání se nesmí uspěchat čas, zároveň však nesmí uplynout naprázdno.

Řím, 1 června 2007.